

ADVIES

Voorontwerp van organieke ordonnantie betreffende het beheer van de materiële belangen van de plaatselijke levensbeschouwelijke gemeenschappen

Aanvrager	Minister-Voorzitter Rudi Vervoort
Aanvraag ontvangen op	20 januari 2020
Aanvraag behandeld door	Commissie Economie - Werkgelegenheid - Fiscaliteit - Financiën
Advies uitgebracht door de plenaire zitting op	19 februari 2020

Vooraf

Artikel 4, 6de lid van de bijzondere wet houdende overdracht van diverse bevoegdheden aan de gewesten en de gemeenschappen bepaalt dat de gefedereerde entiteiten bevoegd worden voor *“de kerkfabrieken en de instellingen die belast zijn met het beheer van de temporalien van de erkende erediensten, met uitzondering van de erkenning van de erediensten en de wedden en pensioenen van de bedienaars der erediensten”*¹.

De bevoegde gefedereerde entiteiten hebben de desbetreffende voorzieningen moeten treffen teneinde de geldende teksten te vervangen, waaronder deze betreffende de katholieke eredienst die nog dateerden van het Keizerlijk Decreet van 30 december 1809 op de kerkfabrieken (in dit verband dient opgemerkt dat er op het Brussels vlak sedertdien met betrekking tot de andere erkende erediensten andere normen werden bepaald). Teneinde aan de zes erediensten, die vandaag in België² erkend zijn, een gelijke behandeling voor te behouden, drong een eenvormige reglementering, die op elke eredienst van toepassing is, zich op. Het Vlaamse³ en Waalse⁴ gewest, evenals de Duitstalige gemeenschap⁵ hebben in deze materie reeds een wetgeving ingevoerd. Zoals voorzien door de Gewestelijke Beleidsverklaring, heeft het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zich op zijn beurt over de modernisering van de wetgeving inzake erediensten gebogen.

Het voorontwerp van organieke ordonnantie, dat hieruit is voortgekomen, wil aan drie belangrijke doelstellingen tegemoetkomen :

- De gelijkheid van behandeling;
- De administratieve vereenvoudiging;
- De rationalisering van de taken.

De gelijkheid van behandeling berust op het beginsel dat de ordonnantie – eens deze gestemd is – op alle erediensten van toepassing zal zijn en dat deze aldus aan één enkele gewestelijke referentietekst onderworpen zullen zijn. Daarbij komt dat de verschillende teksten, die tot op heden van toepassing waren - al naargelang de eredienst - gewestelijke of gemeentelijke financieringen regelden. Het voorontwerp van ordonnantie koestert als ambitie dat alle financieringen voortaan bij het Gewest zullen liggen, in het vooruitzicht van een optimale gelijkheid van behandeling.

De tweede doelstelling, die door het voorontwerp van ordonnantie wordt nagestreefd, betreft de administratieve vereenvoudiging. Behalve de bovengenoemde uniformering van de reglementeringen die hiertoe bijdraagt, bestaat eveneens de wil om de procedures voor de controle van het financieel beheer van de gemeenschappen, die met de materiële belangen van een lokale eredienst belast zijn, te vereenvoudigen. Zo wil het voorontwerp van ordonnantie een einde stellen aan het onderscheid dat vandaag wordt gemaakt tussen “de uitgaven nodig voor de uitoefening van de eredienst” en de

¹ Deze laatste elementen behoren tot de bevoegdheden van de federale Staat.

² De rooms-katholieke, protestantse, anglicaanse, israëlitische, orthodoxe en islamitische erediensten.

³ Decreet van 7 mei 2004 betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten.

⁴ Decreet van 18 mei 2017 betreffende de erkenning en de verplichtingen van de instellingen belast met het beheer van de temporalien van de erkende erediensten.

⁵ Decreet van 19 mei 2008 betreffende de materiële organisatie en de werking van de erkende erediensten.

“andere uitgaven” die aan andere controleregels onderworpen zijn (dit vereist dat de burgerlijke overheden bepaalde uitgaven financieren waarover zij momenteel geen enkele controle uitoefenen). Men heeft daarenboven voorzien dat elke gemeenschap de verplichting heeft om voor een minimale autonome financiering van haar uitgaven in te staan, wat de burgerlijke overheid zal toelaten om het kwantitatief aspect ervan te controleren. Tenslotte worden ook de overdrachten van dossiers tussen religieuze en burgerlijke overheden vereenvoudigd, opdat de rekeningen en budgetten gelijktijdig aan de religieuze en burgerlijke overheid zouden worden bezorgd.

De derde doelstelling van dit voorontwerp van ordonnantie heeft betrekking op de rationalisering van de taken. Het gaat erom, aan gemeenschappen, die vandaag verantwoordelijk zijn voor het beheer van een gebouw dat voor de uitoefening van een eredienst bestemd is, de mogelijkheid te verlenen om op vrijwillige basis en vanuit administratief oogpunt samen te gaan. Wat betreft de erkenning van nieuwe geloofsgemeenschappen (zoals een nieuwe plaats om een eredienst te belijden) gekoppeld aan een van de zes erkende erediensten, worden de erkenningscriteria verduidelijkt.

Vanuit budgettair oogpunt, en aangezien de gemeenschappen vandaag voor het merendeel door de gemeenten worden gefinancierd, bepaalt het voorontwerp van ordonnantie dat dit voortaan door het Gewest zal gebeuren. De financiering van de gemeenten is een gewestelijke bevoegdheid, en aangezien aan de gemeenschappen een quotum inzake zelffinanciering wordt opgelegd, zullen deze beide elementen tot een beheersing van de desbetreffende uitgaven op gewestelijk vlak bijdragen.

Advies

De Raad neemt akte van de mogelijkheid die aan de raad van bestuur van een gemeenschap met een levensbeschouwelijke roeping wordt gelaten om tot een tegeldemaking van het roerend of onroerend bezit over te gaan in het kader van een financieringsplan voor investeringen betreffende het onderhoud van gebouwen voor de uitoefening van een eredienst, zoals voorzien door artikel 58 van het voorontwerp van ordonnantie.

De Raad merkt evenwel op dat deze tegeldemaking, indien dit privébezit voor de uitoefening van de sociale actie, die door het representatief orgaan wordt nagestreefd, bestemd is of indien de gerealiseerde huurinkomsten tot de gewone financiering van de eredienst bijdragen, de financiering op termijn zou kunnen beïnvloeden. **De Raad** stelt bijgevolg voor dat er in dit verband een onderscheid wordt gemaakt tussen het patrimonium dat het voorwerp van de thesaurisering uitmaakt, enerzijds, en de roerende en onroerende goederen die bijdragen tot het goede beheer of de sociale actie die door het representatief orgaan wordt nagestreefd, anderzijds.

*
* *